

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédalom, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

A vizsgafeladat időtartama: 35 perc (felkészülési idő 20 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya a szóbeli vizsgatevékenységben belül: 50%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételait a 000025/2017 – 5520 számon kiadom.

MÁSOLAT

Az eredeti okirattal mindenben
megegyező hiteles másolat

Jóváhagyta:

Borosán Beáta

főosztályvezető-helyettes

2017

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Érvényes: 2017. 05. 04-től

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

A vizsgafeladat ismertetése:

Minden tétel két kérdést tartalmaz a következő témakörökből:

- általános muzeológia, művészettörténet, a múzeumi nyilvántartás alapjai
- műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása

A tételekhez segédeszközök nem használhatók.

A feladatsorok első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzókérdések.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

1.A. Sorolja fel a modern múzeum öt alapvető feladatát és mutassa be azokat! Mivel foglalkozik a muzeológia?

1.B. Határozza meg a passzív és aktív konzerválás, valamint a restaurálás fogalmát! Mutassa be a restaurálás általános etikai elveit és szabályait!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

2.A. Mondja el a múzeumok egyetemes kialakulásának történetét a reneszánsz korral bezárólag! Mutassa be a műgyűjtés korai formáit és soroljon fel rá példákat!

2.B. Milyen típusú bőr alapú műtárgyakat ismer? Ismertesse a bőr felépítését és jellemző tulajdonságait! Mutassa be a bőr alapú műtárgyak károsodásainak típusait és azok megjelenési formáit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

3.A. Beszéljen a múzeumok egyetemes kialakulásának történetéről a 16. századtól napjainkig! Milyen hatása volt a reformációnak a gyűjteményekre? Hol jöttek létre az első állami múzeumok? Mi a különbség az amerikai és az európai múzeumok között?

3.B. Mutassa be a bőr alapú műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen lehetőségei vannak a bőrtárgyak fertőtlenítésének? Milyen fontosabb tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

4.A. Beszéljen a magyarországi múzeumok kialakulásának történetéről a kezdetektől napjainkig! Mikor alakult ki a mai múzeumi szervezet alapja? Milyen hatással volt a szovjet típusú átszervezés a múzeumokra?

4.B. Milyen típusú fából készült műtárgyakat ismer? Ismertesse a fa makroszkópikus felépítését, jellemző tulajdonságait és károsodásait! Mutassa be a fából készült műtárgyak károsodásainak típusait és azok megjelenési formáit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

- 5.A. Mutassa be a mai magyar muzeális intézmények szakmai besorolását gyűjtő-körök és gyűjtőterületük szerint! Mi a különbség a múzeum és a kiállítóhely között? Milyen típusú közérdekű muzeális kiállítóhelyeket ismer?**
- 5.B. Mutassa be a fából készült műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen lehetőségei vannak a fatárgyak fertőtlenítésének? Milyen tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!**

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

- 6.A. Az alább felsorolt építészeti emlékek alapján határozza meg, hogy azok mely korstílushoz köthetőek, és általuk ismertesse a korstílusok jellemzőit! Jellemezze az épületek funkcióját, homlokzati és alaprajzi sajátosságait: Parthenon (Athén), jáki templom, Notre-Dame (Párizs)!**
- 6.B. Sorolja fel a főbb műtárgyalkotó fémeket, és néhány ötvözetet! Ismertesse a fémek jellemző tulajdonságait, mondjon rájuk példát a műtárgyalkotó fémek esetében! Mi az erózió és a korrózió? Mutassa be ezek típusait néhány példán keresztül!**

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

7.A. Az alább felsorolt építészeti emlékek alapján határozza meg, hogy azok mely korstílushoz köthetőek, és általuk ismertesse a korstílusok jellemzőit! Jellemezze az épületek funkcióját, homlokzati és alaprajzi sajátosságait: Palazzo Rucellai (Firenze), San Carlo alle Quattro Fontane (Róma), Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest)!

7.B. Mutassa be a fémből készült műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz leggyakrabban felhasznált anyagokat és eszközöket!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

8.A. Tanulmányai alapján párosítsa az 1. számú melléklet szerint az abc-be rendezett festőművészek nevét a felsorolt művészettörténeti szakkifejezésekkel! Tegye őket időrendi sorrendbe!

Beszéljen Rembrandt van Rijn: Dr. Tulp anatómiája (1632) című festménye alapján a holland polgári festészetről, annak jellemző új műfajairól!

8.B. Milyen típusú kerámiából készült műtárgyakat ismer? Ismertesse a kerámia alapanyagának felépítését, típusait, jellemző díszítéstechnikáit, tulajdonságait! Mutassa be a kerámiából készült műtárgyak készítésestechnikai hibáit és károsodásainak megjelenési formáit!

Michelangelo da Caravaggio	barokk festészet
Eugène Delacroix	bécsi szecesszió festészete
Albrecht Dürer	cinquecento festészete
Giotto di Bondone	gödöllői művésztelep
Francisco Goya	impreszionizmus
Gustav Klimt	itáliai kora barokk festészet
Körösfői-Kriesch Aladár	itáliai reneszánsz
Leonardo da Vinci	itáliai trecento
Mányoki Ádám	klasszicizmus és romantika festészete
Claude Monet	kubizmus
Pablo Picasso	magyarországi barokk festészet
Pontormo	magyar történelmi festészet
Raffaello Santi	manierizmus
Réti István	nagybányai művésztelep
Georges Seurat	német reneszánsz
Székely Bertalan	romantika festészete
Diego Velázquez	pointillizmus

1. számú melléklet: A 8. A. tétel kérdéséhez a festőművészek és művészettörténeti szakkifejezések.

9.A. Az alább felsorolt szobrászati emlékek alapján jellemezze az egyes korstílusokra jellemző szobrászati ábrázolási módokat!

- a) görög archaikus szobrászat: korék és kurosok
- b) görög klasszikus szobrászat: Polükleitosz: Lándzsavívó
- c) görög hellenisztikus szobrászat: Laokoón-csoport
- d) késő római szobrászat: Marcus Aurelius lovas szobra
- e) román kori épületplasztika: Bambergi lovas szobor
- f) reneszánsz: Michelangelo Buonarroti: Piéta
- g) barokk szobrászat: Bernini: Apollo és Daphne
- e) Constantin Brancusi: Alvó múzsa I-II.

9.B. Mutassa be a kerámiából készült műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

10.A.

- a) Mit jelent a murális technika, hol alkalmazzák, milyen művészeti ághoz sorolható? Milyen murális technikákat ismer? Milyen technikával készültek az alábbi emlékek, milyen művészeti mozgalom keretében?
 1. Theodora császárnő és kísérete, Ravenna
 2. Michelangelo Buonarroti: Sixtusi kápolna, Róma
 3. Késmárki templom harangtornya
 4. Nagy Sándor: Kádár Kata, Júlia szép leány, Budai Ilona, Szép Salamon Sára ballada ciklusa (Marosvásárhely, Kultúrpalota).
- b) Mit nevezünk kódexnek, hogyan készültek? Melyik korhoz és melyik uralkodó nevéhez köthető a magyarországi művészet legjelentősebb kéziratos könyvtára? Mik voltak a Corvinák?
- c) Mely korstílushoz köthető a Szent László fejereklye, mire szolgáltak az ilyen típusú alkotások? Milyen technikával készült az alkotás mellkasi része? Soroljon fel jelentős reneszánsz magyar ötvösművészeti emlékeket!

10.B. Milyen papír alapú tárgytipusokat ismer? Mondja el a különbséget az európai kézi merítésű rongypapírok és a gépi gyártású papírok között (alapanyag, enyvezés módja, készítésből adódó fizikai és optikai tulajdonságok)! Határozza meg a gubacstinta és a 18. századi nyomdafesték főbb összetevőit és tulajdonságait!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

11.A. Mit jelent a múzeumi könyvtár fogalma? Határozza meg a múzeumi könyvtári gyűjtemények feladatát és szerepét! Kik jogosultak a múzeumi könyvtárak használatára? Milyen szolgáltatásokat nyújt a könyvtári állomány?

11.B. Beszéljen a papírtárgyak főbb károsodási formáiról és azok okairól! Mit kell tenni egy beázás során frissen megpenészedett papírdokumentummal? Mit értünk a papír fizikai és kémiai stabilizálásán? Mik az utóbbi eljárás kockázatai?

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

12.A. Határozza meg a múzeumi adattárak feladatát és típusait és ezek gyűjteményeit! Sorolja fel az adattárak nyilvántartási formáit! Képezzen adattári számot!

12.B. Milyen típusú textil alapú műtárgyakat ismer? Ismertesse a textil felépítését, jellemző tulajdonságait! Mutassa be a textil alapú műtárgyak károsodásainak főbb típusait és azok megjelenési formáit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

13.A. Sorolja fel a múzeumok törzsgyűjteményére vonatkozó alpleltárak fajtáit! Ki vezethet múzeumi nyilvántartást? Sorolja fel a nyilvántartás eszközeit!

13.B. Mutassa be a textil alapú műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen lehetőségei vannak a textiltárgyak fertőtlenítésének? Milyen fontosabb tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Milyen feladatokat kell elvégezni egy textil tisztítása előtt? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

14.A. Mutassa be a múzeumba került új szerzeményezésű műtárgyak nyilvántartásának első lépését! Milyen naplóba, milyen adatokat kell bejegyezni? Képezzen gyarapodási számot! Ismertesse a leírókarton és a mutatókarton jellemzőit!

14.B. Milyen jellemző tárgyi anyagtípusok fordulhatnak elő egy ásatás során? Sorolja fel a különböző leletekkel kapcsolatos teendőket a restaurátor műhelybe kerülésig! Milyen eszközökre és csomagolóanyagokra van szükség a szállításhoz?

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

15.A. Mutassa be a már előzetes nyilvántartásba került tárgye gyűttes adatainak bejegyzésére szolgáló nyilvántartási okmány általános adatait! Képezzen leltári számot! Sorolja fel a szakleltárkönyvek típusait!

15.B. Mondja el a restaurálási dokumentáció készítésének célját! Milyen szempontokat kell figyelembe venni a dokumentáció készítésekor? Mutassa be a dokumentum felépítését és főbb fejezeteit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

16.A. Mutassa be a szekrénykatasztert! Mit tartalmaz a szekrénykataszteri nyilvántartó lap? Mire használják a duplumnaplót és a letéti naplót?

16.B. Sorolja fel a műtárgyraktárak feladatait! Ismertesse a különböző raktártípusokat! Sorolja fel a raktárakban alkalmazott tárolóeszközök és segédanyagok fajtáit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

17.A. Mutassa be a belföldi és a külföldi kölcsönzés menetét, valamint a lebonyolításánál szükséges adminisztrációs feladatokat! Milyen feltételei vannak a kölcsönzési szerződésnek? Milyen nyilvántartásokban kell (be- és ki-) vezetni a kölcsönadott tárgyakat?

17.B. Milyen tárolóeszközöket, csomagolóanyagokat kell előkészíteni, ha egy vegyes műtárgyakból álló, történeti kiállítás anyagait kell becsomagolni? Ismertesse a csomagolási módokat és a szállítás lehetőségeit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

18.A. Beszéljen a szerzeményezés múzeumi formáiról! Sorolja fel a különböző típusú szerzeményezéskor használt dokumentumokat!

18.B. Sorolja fel a különböző típusú műtárgyak ideális klimatikus/raktározási/kiállítási körülményeit (hőmérséklet, páratartalom, UV/természetes fényviszonyok)! Milyen következményei lehetnek a nem megfelelő hőmérséklet, páratartalom, UV fény-/természetes fényértékeknek? Ismertesse a biológiai károsítók elleni védekezés lehetőségeit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

19.A. Mondja el, hogy milyen engedélyek szükségesek műtárgyak fotózásra, restaurálásra, műtárgymásolásra való előkészítéséhez! Milyen etikai szabályai vannak a műtárgymásolásnak? Sorolja fel műtárgymozgatás raktári és műtárgyvédelmi feladatait, az adminisztráció eszközeit!

19.B. Beszéljen a raktárak/kiállítások klimatizációjának, hőmérsékletének és páratartalmának, illetve fényviszonyainak szabályozási módszereiről! Milyen eszközökkel ellenőrizhetők a klimatikus értékek?

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

20.A. Sorolja fel a kiállítások típusait! Ismertesse, hogy milyen lépései vannak egy kiállítás megvalósulásának! Milyen nyilvántartásokban kell (be- és ki-) vezetni a kiállított tárgyakat?

20.B. Mutassa be a múzeumi vagyonvédelem személyi és technikai lehetőségeit! Milyen tűzvédelmi eszközöket és módszereket ismer? Soroljon fel példákat a munka- és balesetvédelem témaköréből!

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1.A. Sorolja fel a modern múzeum öt alapvető feladatát és mutassa be azokat! Mivel foglalkozik a muzeológia?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A modern múzeum öt alapvető feladata: gyűjtés, nyilvántartás, megőrzés/műtárgyvédelem, tudományos feldolgozás, bemutatás.
- A magas szintű szakismereten alapuló, tudatos, tervszerű gyűjtés.
- A nyilvántartás célja, feladata: a közgyűjteménybe bekerült emlékek nyilvántartásba vétele, kereshetősége, tárolása, feldolgozásának segítése.
- A műtárgyvédelem: mindazon tevékenységek összessége, melyek a kulturális örökség tárgyi emlékeinek sérülésmentes megőrzésére irányulnak (aktív és passzív konzerválás).
- A múzeum bemutató és kultúraközvetítő szerepe: kiállítások, tárlatvezetés, ízlésformálás, iskolai oktatáshoz kapcsolódó foglalkozások, iskolán kívüli foglalkozások, a szabadidő hasznos eltöltése, népszerű-tudományos publikációk.
- Tudományos feldolgozás: tudományos publikációk, a forrásérték megőrzése: a múzeumi adattárak, szakkönyvtárak.
- A muzeológia olyan tudományos kutatás, melynek tárgya a múzeum és annak funkciói. Konkrét kifejeződését olyan tárgyakban találja meg, amelyeket egy meghatározott társadalmi valóság tanúságaiként választanak ki, őriznek meg, kutatnak és közvetítenek a tudomány és a múzeum látogatói számára.

1.B. Határozza meg a passzív és aktív konzerválás, valamint a restaurálás fogalmát!

Mutassa be a restaurálás általános etikai elveit és szabályait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Passzív konzerválás: intézkedések együttese, a kulturális örökség védelme, a károsodások megelőzése, műtárgykörnyezet.
- Aktív konzerválás: közvetlen beavatkozás a műtárgy anyagaiba, az aktív károsodási folyamat megszüntetése (pl. fertőtlenítés) további károsodás, romlás megelőzése (szilárdítás).
- Restaurálás: közvetlen beavatkozás, a műtárgy értelmezését segítő, esztétikai, történeti és fizikai egység (pl. tisztítás, kiegészítés).
- Restaurálás etika főbb szabályai: visszafordíthatóság (reverzibilitás), minimális beavatkozás. A szakszerű, lelkiismeretes munkát a műtárgy értéke nem befolyásolja.

2.A. Mondja el a múzeumok egyetemes kialakulásának történetét a reneszánsz korról bezárólag! Mutassa be a műgyűjtés korai formáit és soroljon fel rá példákat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A teaurálás, értékfelhalmozás: a korai gyűjtemények formái (kincsházak, uralkodói udvarok).
- Műgyűjtemények az ókorban: Egyiptomban, Babilonban, Asszíriában.
- Az antik görög kultúra legnagyobb műgyűjteményei: Athén: Propüleia (festménygyűjtemény, kincstár), Alexandria: Museion.
- Római kultúra, a hellénizmus a római templomokban (görög alkotások másolatai).
- Középkor: Bizánc, a keresztény kultúra kialakulása.
- A világi kultúra és a reneszánsz kialakulása. A humanizmus.
- A reneszánsz korának „ösmúzeumai”, Genova, Firenze, Modena, Mantova, Milánó, Róma (Neopletónikus Akadémia, Capitoleumi Múzeum), a mecénatúra, a pápai udvar reneszánsz átformálása, a műgyűjtés új útjai.

2.B. Milyen típusú bőr alapú műtárgyakat ismer? Ismertesse a bőr felépítését és jellemző tulajdonságait! Mutassa be a bőr alapú műtárgyak károsodásainak típusait és azok megjelenési formáit!

Kulcsszavak fogalmak:

- Bőr műtárgyak: viselettel, lakhellyel, közlekedéssel, vadászattal, hadviseléssel, művelődéssel, szabadidővel, rituális étellel kapcsolatos tárgyak, tárolók.
- Bőr felépítése: fehérje, rostos szerkezet, vízben nem oldódik, de duzzad, magas hőmérsékleten zsugorodik.
- Károsodás: szennyeződés, deformálódás, kopás, szakadás, rovarkárosítás. Magas páratartalom, nedvességtartalom következtében penészek, baktériumok megtelepedése, kémiai lebomlás, elszíneződés, bőr gyengülése. Oxidáló anyagok, elektromágneses sugárzás, légszennyező gázok hatására kémiai lebomlás, színváltozás, bőr gyengülése. Túlzásirozás következtében zsírkiválás, savasodás, réz alkatrészek korróziója.

3.A. Beszéljen a múzeumok egyetemes kialakulásának történetéről a 16. századtól napjainkig! Milyen hatása volt a reformációnak a gyűjteményekre? Hol jöttek létre az első állami múzeumok? Mi a különbség az amerikai és az európai múzeumok között?

Kulcsszavak, fogalmak:

- 16-17. század: a tudományos rendszerezés és a nyilvánosság igénye, kiemelten Firenze, Bologna, Róma. A reformáció hatása: új típusú, rendszerezett, tudományos (az egyszerű műélvezeten felüli) gyűjtemények.
- 17. század: a modern múzeumok születése, nyilvános közgyűjtemények alapítása (Anglia és Franciaország).
- 18. század: a tényleges múzeumok megjelenése, nyilvános gyűjtemények alapítása. XV. Lajos gyűjteménye (Jardin du Roi) a Luxemburg-kertben. Az első állami múzeumok: London British Museum 1753., Párizs Musée Napoléon (Louvre) 1803.
- Minőségi ugrás: a francia forradalom után létrejönnek a tudományágakra szakosodott állami múzeumok (képzőművészeti, természettudományi, technikai, történelmi).
- 19. század: nagy állami (nemzeti) múzeumok megalakítása és a kulturális emlékek birtokbavételének koncepciója, törekvés a világ kultúrájának egyetemes bemutatására. A gyarmatvilág kulturális kincseinek megszerzése, napjainkig kiható etikai viták.
- Az első amerikai múzeumok (Washington: 1865., New York: 1869. – Metropolitan Museum of Art), különbség az amerikai és az európai múzeumok működése között: az amerikai múzeumok többsége polgári vagy alapítványi múzeum, nem csupán a tudomány és a művészet templomai, hanem népszerűsítő és szórakoztató intézmények is. Európában napjainkban hasonló törekvések: változatos közművelődési formák, különböző múzeumi szolgáltatások.
- A 20. század második felére jellemző múzeumok: a skanzen jellegű néprajzi múzeumok (első: 1895. Stockholm), a nagy közművelődést szolgáló nyugat-európai kulturális központok (Pompidou Központ – Párizs) és a kelet-európai szovjet modell.

3.B. Mutassa be a bőr alapú műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen lehetőségei vannak a bőrtárgyak fertőtlenítésének? Milyen fontosabb tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fertőtlenítés: tömeges fertőtlenítés (nagy mennyiségű fertőzött tárgy esetén): penészek, baktériumok – gázosítás, rovarok – gázosítás vagy fagyasztás. Egyedi fertőtlenítés (kis számú fertőzött tárgy esetén): penészek: kiszáritás, 70%-os alkohol, fungicid illóolajok a légtérbe, baktériumok – kiszáritás, fertőtlenítőszer (pl. Preventol) oldata, baktericid illóolajok a légtérben, rovarok – fagyasztás, oxigénelvonás
- Tisztítás, anyagok, eszközök: mechanikai (porszívózás, ecsetelés, radírozás), oldószeres (tamponálással vagy pakolás formájában), emulziós tisztítás a felületen (víz, felületaktív anyag és szerves oldószer). Fém alkatrészek tisztítása esetén a bőr védelme izolálással.
- Konzerválás, anyagok, eszközök: Deformált tárgyak újraformálása – lágyítás ultrahangos párástóval, telített sóoldatokkal vagy féligáteresztő membránokkal (gyakran kell ellenőrizni a műtárgy állapotát), majd formára igazítás, lassú szárítás. Szakadások, hiányok javítása.

4.A. Beszéljen a magyarországi múzeumok kialakulásának történetéről a kezdetektől napjainkig! Mikor alakult ki a mai múzeumi szervezet alapja? Milyen hatással volt a szovjet típusú átszervezés a múzeumokra?

Kulcsszavak fogalmak:

- A 12-14. század: egyházi és királyi kincstárak és tárházak létrejötte.
- Mátyás reneszánsz udvara, 16-18. századi főúri családi kincstárak és gyűjtemények.
- 1802., a Nemzeti Múzeum alapítása (Széchenyi Ferenc magángyűjteményéből).
- A 19. század végén kialakul a mai múzeumi szervezet alapja és egyházi múzeumok, a központi irányítás.
- Az 1920-30-as években megjelennek az első múzeumi jogszabályok. (Pl. az 1929. évi, amely külön rendelkezett a közgyűjteményekről és azok állami felügyeletéről.)
- 1949 után szovjet típusú átszervezés: múzeumok államosítása, amely ideológiai és politikai torzulásai ellenére működőképes intézményhálózatot hozott létre. Megyei múzeumi szervezetek létrejötte, a közművelődés előtérbe kerülése.
- 1963-tól központi szakmai irányítás alatt álló közgyűjteményi hálózat.
- A rendszerváltás hatása a múzeumügyre.

4.B. Milyen típusú fából készült műtárgyakat ismer? Ismertesse a fa makroszkópikus felépítését, jellemző tulajdonságait és károsodásait! Mutassa be a fából készült műtárgyak károsodásainak típusait és azok megjelenési formáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fából készült műtárgyak: bevonat nélküli, átlátszó bevonattal rendelkező vagy festett, aranyozott.
- A fa makroszkópikus felépítése, tulajdonságai: anatómiai irányok, makroszkópikus részek, higroszkóposság, anizotrópia.
- Károsodása: hibás anyagválasztásra, technológiára, szerkezeti megoldásra, tárolásra visszavezethető károsodások. Biológiai eredetű kár, szilárdságcsökkenés, repedés, vetemedés, fotooxidáció, szakszerűtlen/hibás beavatkozások nyomai, kollapszus.

5.A. Mutassa be a mai magyar muzeális intézmények szakmai besorolását gyűjtőkörük és gyűjtőterületük szerint! Mi a különbség a múzeum és a kiállítóhely között? Milyen típusú közérdekű muzeális kiállítóhelyeket ismer?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A muzeális intézmények szakmai besorolása: országos múzeum, országos szakmúzeum, megyei hatókörű városi múzeum, területi múzeum, tematikus múzeum, közérdekű muzeális gyűjtemény és kiállítóhely.
- A gyűjtőkör (mit?) és a gyűjtőterület (honnan?) meghatározása.
- A múzeumok gyűjtőköre: régészeti, történeti, néprajzi, numizmatikai, képzőművészeti, iparművészeti, irodalmi, műszaki, természettudományi.
- Közérdekű muzeális gyűjtemények: helytörténeti, intézménytörténeti, személyhez kötődő gyűjtemények, tematikus szakgyűjtemények, vallási és egyháztörténeti gyűjtemények.
- Múzeum: infrastruktúrával rendelkezik, gyűjteménye folyamatosan gyarapszik (gyűjtőkör!), kutatószolgálati rendszer, nyitvatartási idő hossza, beosztása.
- Kiállítóhely: egy azonos, nem gyarapodó gyűjtemény.
- Közérdekű muzeális kiállítóhelyek: emlékház, emlékpark, régészeti park, kastély, tájház, galéria.

5.B. Mutassa be a fából készült műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen lehetőségei vannak a fatárgyak fertőtlenítésének? Milyen tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A beavatkozások előkészítése, tervezése: A műtárgyak sérüléseinek felismerése, mértékének felmérése. Konzultáció a beavatkozások szükségességéről és mértékéről.
- Fertőtlenítés: preventív, szanáló. Fizikai, kémiai és biológiai megoldások. Biztonsági előírások.
- Tisztítás, konzerválás: mechanikus, „száraz” (ecset, radír, porszívó) és „nedves” (desztillált vízzel, felületaktív anyaggal, oldószerral) tisztítás. A víz és az egyéb oldószerek tulajdonságai, valamint azok hatásai a poláros faanyagra. Szilárdításra használható anyagok és azok tulajdonságai. Felvált felületek rögzítésének menete és a különböző ragasztóanyagok tulajdonságai.

6.A. Az alább felsorolt építészeti emlékek alapján határozza meg, hogy azok mely korstílushoz köthetőek, és általuk ismertesse a korstílusok jellemzőit! Jellemezze az épületek funkcióját, homlokzati és alaprajzi sajátosságait: Parthenon (Athén), jáki templom, Notre-Dame (Párizs)!

Kulcsszavak, fogalmak:

- **Parthenon (Athén)** - Ókori görög/antik görög építészet. A görög építészetre jellemző alaprajzi felépítés: szentély (naosz), oszloprend (lépcső, oszlop, oszlopfő, koronapárkányzat-fríz, timpanon): dór, jón, korinthoszi.
- **Jáki templom** - Romanika/román kor, 12. sz.-i német romanika hatása, normann és az itáliai lombard hatásokkal. Jellegzetességei: két nyugati torony, nyugati bélletes kapuzat, apostol galéria, keskeny, páros ablakok. Vastag falak, sötét belső tér, kisméretű ablakok, három hajós, a főhajót a mellékhajóktól pillérekötegek választják el.
- **Notre-Dame (Párizs)** - Gótika/gótikus. Jellegzetességei: tornyok, északi és déli bélletes kapuzatok, rózsablak, kőrác, támpillér, fiatorony, csúcsíves ablak. Alaprajzi elemei a román kori kötött rendszert követik, főhajó, mellékhajók, kereszthajó, négyzet, szentély, szentélykörüljáró, kápolnakoszorú, csúcsíves boltozás, színes üvegablakok.

6.B. Sorolja fel a főbb műtárgyalkotó fémeket, és néhány ötvözetet! Ismertesse a fémek jellemző tulajdonságait, mondjon rájuk példát a műtárgyalkotó fémek esetében! Mi az erózió és a korrózió? Mutassa be ezek típusait néhány példán keresztül!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Főbb műtárgyalkotó fémek: arany, ezüst, réz, vas, ón, ólom, cink, alumínium és ezek ötvözei. (Például sárgaréz (réz-cink), bronz (réz-ón), alpakka (réz-cink-nikkel), britannia fém (ón-antimon), stb.)
- Jellemző tulajdonságok: fizikai tulajdonságok: nyújthatóság, alakíthatóság (például az arany, ezüst, réz jól nyújtható, alakítható), keménység (például az ólom a leglágyabb), önthetőség (például a vörösréz rosszul önthető), hő- és elektromos vezetőképesség (a réz kiválóan vezeti a hőt és az elektromosságot), szín (az arany és a réz kivételével mind ezüstös színű, fémes fényű), sűrűség (aranynak nagy, alumíniumnak kicsi), olvadáspont (ónnak alacsony, vasnak magas), kémiai tulajdonságok: vegyülőképesség (például az arany a legkevésbé vegyülőképes), többnyire savakban oldódnak (kivétel például az ón, ólom, amfoter), reakció más elemekkel (például az oxigénnel: réz-oxid, kénnel: ezüst-szulfid).
- Erózió: fizikai erők hatására kialakult mechanikai károsodás (példák).
- Korrózió: környezet hatására végbemenő kémiai változás. Típusai: kémiai korrózió (például oxidréteg: réz-oxid, szulfidréteg: ezüst-szulfid, stb.), elektrokémiai korrózió (például két fém találkozási pontjánál).

7.A. Az alább felsorolt építészeti emlékek alapján határozza meg, hogy azok mely korstílushoz köthetőek, és általuk ismertesse a korstílusok jellemzőit! Jellemezze az épületek funkcióját, homlokzati és alaprajzi sajátosságait: Palazzo Rucellai (Firenze), San Carlo alle Quattro Fontane (Róma), Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest)!

Kulcsszavak, fogalmak:

- **Palazzo Rucellai** (Firenze, Leon Battista Alberti tervei alapján, 15. sz. közepe), az itáliai reneszánsz városi palota típusa. Háromszintes épület egyforma kváderkövekkel, harmonikus arányok. Az emeleteken az ablakokat dór-jón-korinthoszi faloszlopok (lizenák) keretezik a Colosseum-motívumait idézve.
- **San Carlo alle Quattro Fontane** (Róma, Francesco Borromini tervei alapján, 17. sz. eleje). Kisméretű, barokk stílusú templom, mely óriási hatással lesz Európa építészetére. Homlokzatát konvex és konkáv falfelületek váltakozásával teszi mozgalmassá, amit az emeleteket elválasztó és a koronázó párkány hullámzása is hangsúlyoz.
- **Magyar Nemzeti Múzeum** épülete, (Budapest, Pollack Mihály, 19. sz. eleje), a magyar klasszicizmus kiemelkedő alkotása. A homlokzat timpanonjának szobordíszait Rafael Monti müncheni szobrász készítette. A múzeum fölépcsőházának falait és mennyezetét 1875 óta Lotz Károly és Than Mór allegorikus freskói díszítik.

7.B. Mutassa be a fémből készült műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz leggyakrabban felhasznált anyagokat és eszközöket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fémből készült műtárgyak konzerválásának menete: dokumentálás, állapotfelmérés, anyagvizsgálat, tisztítás, szilárdítás, korróziós termékek eltávolítása, kloridmentesítés, (ragasztás), passziválás, védőbevonat (mindezek sorrendje változhat).
- Tisztítási, konzerválási módszerek: mechanikus tisztítás (kézi és gépi eszközök, csiszolók, ultrahangos tisztítók, szemcseszórás), mikroszkóp alkalmazása, oldószeres tisztítás, kémiai tisztítás (savas tisztítás, lúgos tisztítás, inhibitor, komplexképző, ioncserélő - ezek pontos hatásmechanizmusa nem kell), elektrokémiai tisztítás (külső áramforrás nélküli, külső áramforrással történő), kloridmentesítés (kloridpróba, pára kamra próba), szilárdítás, passziválás, védőbevonatok.
- Konzerváláshoz leggyakrabban használt anyagok és eszközök: kloridmentesítés vas és réz tárgyaknál (helyi kezelés, oldatba merítés, kloridok oldása vagy blokkolása - itt csak az elvek kellene, pontos anyagok nem), szilárdítás, átitatás, vákuumkamra, passziválás (vasnál: csersav, foszforsav), oldószeres metakrilátok, viasz, szilikon, korrózióvédő bevonatok és festékrendszerek.

8.A. Tanulmányai alapján párosítsa az 1. számú melléklet szerint az abc-be rendezett festőművészek nevét a felsorolt művészettörténeti szakkifejezésekkel! Tegye őket időrendi sorrendbe!

Michelangelo da Caravaggio	barokk festészet
Eugène Delacroix	bécsi szecesszió festészete
Albrecht Dürer	cinquecento festészete
Giotto di Bondone	gödöllői művésztelep
Francisco Goya	impresszionizmus
Gustav Klimt	itáliai kora barokk festészet
Körösfői-Kriesch Aladár	itáliai reneszánsz
Leonardo da Vinci	itáliai trecento
Mányoki Ádám	klasszicizmus és romantika festészete
Claude Monet	kubizmus
Pablo Picasso	magyarországi barokk festészet
Pontormo	magyar történelmi festészet
Raffaello Santi	manierizmus
Réti István	nagybányai művésztelep
Georges Seurat	német reneszánsz
Székely Bertalan	romantika festészete
Diego Velázquez	pointillizmus

1. számú melléklet: A 8. A. tétel kérdéséhez a festőművészek és művészettörténeti szakkifejezések.

Kulcsszavak, fogalmak: (a feladat megoldása)

Giotto di Bondone - **itáliai trecento**

Leonardo **da Vinci** - **itáliai reneszánsz**

Albrecht **Dürer** - **német reneszánsz**

Raffaello Santi - **cinquecento festészete**

Pontormo - **manierizmus**

Michelangelo da **Caravaggio** - **itáliai kora barokk festészet**

Diego **Velázquez** - **barokk festészet**

Mányoki Ádám - **magyarországi barokk festészet**

Francisco **Goya** - **klasszicizmus és romantika festészete**

Eugène **Delacroix** - **romantika festészete**

Székely Bertalan - **magyar történelmi festészet**

Claude **Monet** - **impresszionizmus**

Georges **Seurat** - **pointillizmus**

Gustav **Klimt** - **bécsi szecesszió festészete**

Réti István - **nagybányai művésztelep**

Körösői-Kriesch Aladár - **gödöllői művésztelep**

Pablo **Picasso** – **kubizmus**

Beszéljen Rembrandt van Rijn: Dr. Tulp anatómiája (1632) című festménye alapján a holland polgári festészetről, annak jellemző új műfajairól!

- **holland polgári festészet:** polgári megrendelések, portré, csoportportré, tájkép, csendélet, életkép, interiőr

8.B. Milyen típusú kerámiából készült műtárgyakat ismer? Ismertesse a kerámia alapanyagának felépítését, típusait, jellemző díszítéstechnikáit, tulajdonságait! Mutassa be a kerámiából készült műtárgyak készítése technikai hibáit és károsodásainak megjelenési formáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

Kerámia műtárgyak csoportosítása:

- Régészeti és történeti korszakok szerint: régészeti tárgyak: neolitikum, bronzkor, vaskor, (kerámiatárgyaikból egy-egy példa rövid bemutatással), római kori, Árpád-kori és középkori - reneszánsz, török kor, habán (kerámiatárgyaik közül egy választott típus rövid ismertetése).
- Készítéstechnika szerint: szabadkézi felrakásos technikák (kézi és gyors korongolás közötti különbség ismertetése), egyéb formázási eljárások (prézelés, öntés), díszítő eljárások (plasztikus, applikált, bekarcolt, áttört, festett, mázazott), égetési eljárások (szabadtűzű, földbe ástott kemencés, rostélyos és épített kemencés).
- Kerámia alapanyaga és a segédanyagok szerkezete: alapanyagok típusai, agyagásvány szerkezete, típusai, tulajdonságai, mázak alapanyagai, mázak színezőanyagai, porozitás fogalma, a szerkezetből adódó tulajdonságok, károsodási formák, szennyeződések formái, megjelenés.
- Készítéstechnikai hibák: deformálódás, repedés (készítésből eredő, szárítás vagy égetés hatására végbemenő hibák, melyek a restaurálás során nem javítandók), alulégetés (a kerámia cseréppé válása nem alakul ki, szerkezete gyenge, mállékony, amely a legtöbb esetben konzerválást igényel).
- Károsodási formák: fizikai roncsolódás, törések (a talaj szerkezeti változásainak hatására vagy már a használatból eredő károsodások) karbonátos lerakódások (a talajvíz oldható sóinak kristályosodási folyamata a tárgy felületén), szerkezeti átalakulások (a klimatikus viszonyok, a nedvesség és a vízben oldott sók kémiai hatásai következtében végbemenő károsodások).

9.A. Az alább felsorolt szobrászati emlékek alapján jellemezze az egyes korstílusokra jellemző szobrászati ábrázolási módokat!

- a) **görög archaikus szobrászat: korék és kurosok**
- b) **görög klasszikus szobrászat: Polükleitosz: Lándzsavívó**
- c) **görög hellenisztikus szobrászat: Laokoón-csoport**
- d) **késő római szobrászat: Marcus Aurelius lovas szobra**
- e) **román kori épületplasztika: Bambergi lovas szobor**
- f) **reneszánsz: Michelangelo Buonarroti: Piéta**
- g) **barokk szobrászat: Bernini: Apollo és Daphne**
- e) **Constantin Brancusi: Alvó múzsa I-II.**

Kulcsszavak, fogalmak:

- a) **görög archaikus szobrászat: korék és kurosok** - frontális, erőteljes szimmetria, statikusság
- b) **görög klasszikus szobrászat: Polükleitosz: Lándzsavívó** - arányok, kontraszt
- c) **görög hellenisztikus szobrászat: Laokoón-csoport** - mozgalmasság, érzelmek ábrázolása, nem azonos méretek
- d) **késő római szobrászat: Marcus Aurelius lovas szobra** - gondolkodó, filozofikus uralkodó ábrázolása, tömegek kiegyensúlyozottsága, a vízszintesek és függőlegesek egyensúlya
- e) **román kori épületplasztika: Bambergi lovas szobor** - épülethez kötött, nyugodt, statikus
- f) **reneszánsz: Michelangelo Buonarroti: Piéta** - ellentétek sora, élő – halott, Krisztus mezítelen - Mária ruhája nagy redőkben omlik alá, vízszintes férfi - függőleges női alak, érzelemábrázolás
- g) **barokk szobrászat: Bernini: Apollo és Daphne** - körbejárható, azt a pillanatot ábrázolja, amikor Daphne babérfává változik az őt üldöző Apollo elől rejtőzködve
- e) **Constantin Brancusi: Alvó múzsa I-II.** - a nyers kötömb és a belőle kibontakozó puha formákkal megmintázott arc kettősége foglalkoztatta, később lehántolt róla minden fölöslegesnek érzett részletet, cseppszerű, sima, vízmosta kövekre emlékeztető forma maradt

9.B. Mutassa be a kerámiából készült műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Kerámiatárgyak konzerválásához használt anyagokkal szemben támasztott követelmények: visszafordíthatóság, öregedésállóság, adhézió-kohézió fogalma.
- A régészeti kerámia-leletanyag konzerválásának menete: dokumentálás, állapotfelmérés, anyagvizsgálat, tisztítás, szilárdítás, szerkezeti megerősítés, átitatás, ragasztás.
- Az ásatásból előkerült leletanyag kezelése: a helyszíni mosás fontossága, módszere, a feltárási állapot megőrzésével kapcsolatos elvárások - nedvességtartalom megőrzése, vízálló cédulás feliratozás készítése, a kerámia kiszáradásának megakadályozása (karbonátos lerakódásainak kialakulása).
- Kerámiatárgyak tisztításának módszerei, a tisztítási folyamatok dokumentálásának szerepe, a tisztítási sor ismertetése (mechanikus, mosószeres, oldószeres, kémiai tisztítás fogalma).
- A konzerválás anyagai: régészeti kerámiatárgyak esetében ragasztáshoz PVB, ennek ismertetése, alkoholos oldata, átitatáshoz, megerősítéshez PVB oldata, Paraloid B72 ismertetése, oldata.

10.A.

a) **Mit jelent a murális technika, hol alkalmazzák, milyen művészeti ághoz sorolható? Milyen murális technikákat ismer? Milyen technikával készültek az alábbi emlékek, milyen művészeti mozgalom keretében?**

1. Theodora császárnő és kísérete, Ravenna

2. Michelangelo Buonarotti: Sixtusi kápolna, Róma

3. Késmárki templom harangtornya

4. Nagy Sándor: Kádár Kata, Júlia szép leány, Budai Ilona, Szép Salamon Sára ballada ciklusa (Marosvásárhely, Kultúrpalota).

b) **Mit nevezünk kódexnek, hogyan készültek? Melyik korhoz és melyik uralkodó nevéhez köthető a magyarországi művészet legjelentősebb kéziratos könyvtára? Mik voltak a Corvinák?**

c) **Mely korstílushoz köthető a Szent László fejereklje, mire szolgáltak az ilyen típusú alkotások? Milyen technikával készült az alkotás mellkasi része? Soroljon fel jelentős reneszánsz magyar ötvösművészeti emlékeket!**

Kulcsszavak, fogalmak:

a) Festett képek, falat díszítő egyéb technikák: mozaik, freskó, secco, sgrafitto, stukkó, üvegfestészet, kerámia. Napjainkban az iparművészethez soroljuk.

1. mozaik, 2. freskó, 3. sgrafitto, 4. üvegfestmény.

Az iparművészet megújítása, Gesamtkunstwerk, Arts and Crafts.

b) Kódexek, reneszánsz, Hunyadi Mátyás, Corvinák.

c) Gótika, szentek ereklyéinek őrzésére.

Reneszánsz magyar ötvösművészeti emlékek: sodronyzománc,

Mátyás kálvária 1402., Suky kehely 1440.

10.B. Milyen papír alapú tárgytipusokat ismer? Mondja el a különbséget az európai kézi merítésű rongypapírok és a gépi gyártású papírok között (alapanyag, enyvezés módja, készítésből adódó fizikai és optikai tulajdonságok)! Határozza meg a gubacstinta és a 18. századi nyomdafesték főbb összetevőit és tulajdonságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A papír, mint információhordozó: oklevél, irat, szerződések, összeírások, térkép, tervrajz, fotó, könyv (kéziratos, nyomtatott).
- Művészeti alkotások: egyedi grafikák (tollrajz, festmény, pasztell, rajz), sokszorosított grafikák (fametszet, rézmetszet, rézkarc, litográfia).
- Iparművészeti tárgyak: legyező, kártya, táblajátékok, papírmásé babák és bútorok.
- Néprajzi tárgyak: betlehemek, koronák.
- Európai kézi merítésű rongypapír: alapanyaga len, kender, pamut.
- Rostfeltárás: mechanikai (rongydarabolás) és kémiai (rothasztás, mésztejes áztatás), foszlatás, őrlés, a rostok kevésbé rövidülnek. Lapképzés: merítőszitával kádból merítve, szitanyom látható, vízjel, papírhibák, felhős átnézet. Enyvezés: felületen, állati enyvoldattal.
- Európai gépi gyártású papír: alapanyaga len, kender, pamut, fa, szalma. Rostfeltárás: mechanikai (fa köszörülése), kémiai (lúgos és savas feltárás melegítéssel), őrlés hollandi őrlőben, őrlésfok beállítása. Lapképzés: papírgyártó gép végtelenített mozgó szitáján, szálirány, vízjel, egyenletes átnézet. Enyvezés: anyagában timsós gyanta oldattal, később szintetikus enyvezőanyaggal.
- Gubacstinta: vas-szulfát és csersav tartalmú növényi anyagok, vizes oldat, kötőanyaga mézga.
- Nyomdafesték: korom, lenolaj, gyanta, olajos paszta, nem vízdoldható.

11.A. Mit jelent a múzeumi könyvtár fogalma? Határozza meg a múzeumi könyvtári gyűjtemények feladatát és szerepét! Kik jogosultak a múzeumi könyvtárak használatára? Milyen szolgáltatásokat nyújt a könyvtári állomány?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A könyvtári gyűjtemények: (múzeumi segédgyűjtemények) feladata a tudományos munka segítése (nyilvántartó és feldolgozó tevékenység, címléírás, katalógus, kiállítás).
- A könyvtár használatára jogosultak: múzeumok munkatársai, kutatók, oktatók, közművelődési szakemberek (beiratkozás, látogatókönyv vezetése).
- A múzeumi könyvtár forgalmazása és szolgáltatásai: tájékoztatás, tanácsadás, olvasószolgálat, helyi kölcsönzés, könyvtárközi kölcsönzés, digitális könyvtár (Internet), szak-, személyi és helyi bibliográfiák.

11.B. Beszéljen a papírtárgyak főbb károsodási formáiról és azok okairól! Mit kell tenni egy beázás során frissen megpenészedett papírdokumentummal? Mit értünk a papír fizikai és kémiai stabilizálásán? Mik az utóbbi eljárás kockázatai?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szennyeződés: por, foltok, oka: használat, nem megfelelő tárolás, légszennyezés.
- Mechanikai károsodás: felületi kopások, horzsolások, szakadás, hiány, oka: nem megfelelő használat és tárolás, rovarok, rágcsálók.
- Nedvesség okozta kár: vízfoltok, tinták és színes anyagok levérzése, elkenődése, mikroorganizmusok megtelepedése és élettevékenysége (színes foltok, a papír vattaszerű meggyengülése), oka: túlzottan magas páratartalmú térben tárolása, emberi gondatlanság, „balesetek”.
- Kémiai károsodás: savas és oxidációs lebomlás (a papír sárgulása, barnulása, törékenysége), mechanikai szilárdság csökkenése, oka: belső ok, a gyártáskor bevitt savas anyagok (facsiszolat, savas enyvező anyag), savas tinta, külső ok: savas légszennyező anyagok, erős megvilágítás.

- Megpenészedett dokumentumokkal teendő: elkülönítés, kiszárítás (szobahőmérsékleten, jól szellőző helyen), a száraz felületről a penésztelepek eltávolítása mechanikailag (letörléssel) védőöltözetben, (légzésvédő maszk, gumikesztyű, köpeny), lehetőleg elszívó fülke alatt vagy a szabadban, raktár fertőtlenítése, tisztítása után a megtisztított tárgyak visszahelyezése.
- Fizikai stabilizálás: a papírtárgy alátámasztása, szakadások megragasztása (japánpapírral és metil-cellulózzal), a hiányok kiegészítése.
- Kémiai stabilizálás: a papírban lévő lebomlási termékek és savak eltávolítása, illetve semlegesítése, valamint a későbbi savasodás elleni védelem biztosítása. Négy lépése: savtalanítás, semlegesítés, öblítés, pufferolás. Kockázata: mivel a kezelés általában vizes közegben történik, színes anyagok oldódhatnak, kenődhetnek vagy a színük megváltozhat, a gyenge megtartású papír fizikailag sérülhet.

12.A. Határozza meg a múzeumi adattárak feladatát és típusait és ezek gyűjteményeit! Sorolja fel az adattárak nyilvántartási formáit! Képezzen adattári számot!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az adattár: múzeumi segédgyűjtemény, a múzeumokban őrzött műtárgyakhoz kapcsolódó információk gyűjtőhelye, feladata segítséget nyújtani a szakanyag tudományos feldolgozásának értelmezéshez, a gyűjtés során keletkező és a tárgyhoz kötődő adatok megőrzéséhez.
- Az adattárak típusai: régészeti, történeti, néprajzi adattár, természettudományi, fotógyűjteményi, rajztár, hangtár, térképtár, kéziratár.
- Nyilvántartási formák: adattári leltárkönyv, adattári fénykép-leltárkönyv, leltárkönyvek leltárkönyve, letéti tárgyak naplója, kölcsönzési napló, védetté nyilvánított tárgyak naplója, mutatócédulák.
- Adattári szám képzése: RAD, TAD, NAD 12-2013. A betű az adattár típusát, az első számcsoport a bejegyzés sorszámát, a második a bejegyzés évét jelöli (a sorszám az évek változásától függetlenül folyamatosan növekszik).

12.B. Milyen típusú textil alapú műtárgyakat ismer? Ismertesse a textil felépítését, jellemző tulajdonságait! Mutassa be a textil alapú műtárgyak károsodásainak főbb típusait és azok megjelenési formáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Textil műtárgyak: kárpitok, csipkék, szövött és csomózott szőnyegek, hímzések, horgolások, kötések, nyomott és batikolt szövetek.
- A pamut felépítése és jellemző tulajdonságai: cellulóz alapú magszál, krémfehér. Erős, rugalmatlan, jó nedvszívó. Vízre és savakra érzékeny, lúgokkal szemben ellenálló.
- A len felépítése és jellemző tulajdonságai: cellulóz alapú háncsrost, selymes fényű, ezüstös. Erős, rugalmas, nagy szakítószilárdsággal bír.
- A gyapjú felépítése és jellemző tulajdonságai: fehérje alapú szőr, fehér, fényes. Erős, rugalmas, hajlékony, jó nedvszívó. Lúgokra érzékeny, savakkal szemben ellenálló, nemezeshető.
- A selyem felépítése és jellemző tulajdonságai: fehérje alapú mirigyváladék, fehér, fényes. Erős, rugalmatlan, hajlékony. Lúgokra érzékeny, savakkal szemben ellenálló.
- Károsodás: szennyeződés, deformálódás, kopás, szakadás, fakulás, rovarkárosodás (lyukak), magas páratartalom következtében penészek, baktériumok megtelepedése (fehér foltok).

13.A. Sorolja fel a múzeumok törzsgyűjteményére vonatkozó alapleltárak fajtáit! Ki vezethet múzeumi nyilvántartást? Sorolja fel a nyilvántartás eszközeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Alapleltárfajták: gyarapodási napló, szak- és egyéb leltárkönyvek, szekrénykataszter, duplumnapló.
- Nyilvántartást csak felsőfokú, szakirányú végzettséggel rendelkező muzeológus, (könyvtáros vagy restaurátor) vezethet.
- A nyilvántartás eszközei: gyarapodási napló, törzsgyűjteményi leltárak, adattári és szakkönyvtári leltárak, restaurálási napló, mozgatási napló, saját előállítású anyagok naplója, kiállított tárgyak naplója.
- A nyilvántartás szabályai: a 20/2002. (X. 4.) NKÖM rendeletben.

13.B. Mutassa be a textil alapú műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen lehetőségei vannak a textiltárgyak fertőtlenítésének? Milyen fontosabb tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Milyen feladatokat kell elvégezni egy textil tisztítása előtt? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fertőtlenítés: rovarfertőzéskor fagyasztás, penészek, baktériumok ellen fungicid illóolajok a légtérben, ill. a tárgy mellett.
- Tisztítás előtt elvégzendő feladatok: anyag- és készítéstechnikai vizsgálatok, méretvétel, fotózás, kárfelmérés, pH mérés, színlevézési próba, tisztítási próba, a tisztítószer kiválasztása.
- Tisztítás: száraztisztítás mikroporszívóval, porszívóval. Vizes tisztítás (felületaktív anyag használatával), áztatva, kádban vagy sík felületen permetezve, esetleg szitán. Helyi oldószeres tisztítás tamponálva. Formára igazítás polietilénnel bevont polisztirol hab lapon rovartüvel, üvegen lesúlyozva, térformák vázon.
- Varrókonzerválás: alátámasztás (előöltés, átfogó öltés), széleldolgozás, beszövés, hurkolás.

14.A. Mutassa be a múzeumba került új szerzeményezésű műtárgyak nyilvántartásának első lépését! Milyen naplóba, milyen adatokat kell bejegyezni? Képezzen gyarapodási számot! Ismertesse a leírókarton és a mutatókarton jellemzőit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A múzeumba került új szerzeményezésű, egyedileg kezelhető muzeális anyagok elsődleges nyilvántartási formája: a gyarapodási napló, melybe minden tárgynak szerepelnie kell, az azonosításhoz szükséges adatokkal.
- Gyarapodási szám képzése: GYsz. 1/2013 (az első számcsoport a bekerülés sorszámát, a második a bejegyzés évét jelöli, a sorszám az évek változásától függetlenül folyamatosan növekszik).
- Leírókarton: a szakleltárkönyvekben önálló sorszámmal rendelkező kulturális javakról készített adatokat, észrevételeket és képi ábrázolást tartalmazó irat.
- Mutatókarton: dokumentum és adattári gyűjtemények darabjairól/tételeiről készült, a visszakereshetőséget és a tájékozódást megkönnyítő tudományos segédeszköz.

14.B. Milyen jellemző tárgyi anyagtípusok fordulhatnak elő egy ásatás során? Sorolja fel a különböző leletekkel kapcsolatos teendőket a restaurátor műhelybe kerülésig! Milyen eszközökre és csomagolóanyagokra van szükség a szállításhoz?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Ásatás során előforduló anyagtípusok: bőr, csont, fa, fém, üveg, kerámia, textil.
- Teendők a restaurátor műhelybe kerülésig: a lelet felvételekor a forma rögzítése, ha szükséges, földlabdával együtt kiemelés. Szerves anyagok esetében feltáráskor a lelőhelyen kialakult klímaviszonyok, illetve a lelet állapotának (vízzel telített/nedves/száraz) megtartása a kezelés megkezdéséig. A mikrobiológiai károsodás megelőzése (hűvös, lehetőleg oxigéntől elzárt környezetben tárolás) Számítani kell az átmenetileg tervezett tárolás elhúzódására, ilyenkor fokozott a penészedés veszélye nedves leleteken. Rendszeres ellenőrzés. (Dokumentáció: digitális képek, rajzok, leírások a leletről, a környezetével (!) együtt.

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

- Eszközök, csomagolóanyagok: izoláló anyag az „in situ” kiemeléshez, rotalemez, polietilén fólia, doboz, hűtőláda.

15.A. Mutassa be a már előzetes nyilvántartásba került tárgyegyüttes adatainak bejegyzésére szolgáló nyilvántartási okmány általános adatait! Képezzen leltári számot! Sorolja fel a szakleltárkönyvek típusait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A leltárkönyvek általános adatai: intézmény neve, szervezeti egység/gyűjtemény, leltári szám, megnevezés, darabszám, leírás, kor, keletkezés/készítés helye, készítő/alkotó, használati hely, a használat ideje, anyagfajta, technika, méret, állapot, lelőhely/gyűjtőhely, a megszerzés módja és ideje, gyűjtő, átadó, adattári szám, leltározó, őrzési hely, képi ábrázolás, szakirodalom, restaurátor, státusz.
- Leltári szám képzése: 2002.32.1. Az első számcsoport a leltározás évszámát, a második a tételszámot (minden évben 1-gyel kezdődik és folyamatosan növekszik), a harmadik a sorszámot, a negyedik a tételszám tartozékait jelöli.
- A szakleltárkönyvek típusai: természettudományi, embertani, régészeti, régészeti állatsont, képzőművészeti, iparművészeti, történeti tárgyi és dokumentum (néprajzi, numizmatikai, irodalom- és színháztörténeti tárgyi és dokumentum, műszaki történeti dokumentum), műszaki és technikatörténeti tárgyi, irodalomtörténeti kézirat, tudományos forrásértékű eredeti és művészi fénykép.

15.B. Mondja el a restaurálási dokumentáció készítésének célját! Milyen szempontokat kell figyelembe venni a dokumentáció készítésekor? Mutassa be a dokumentum felépítését és főbb fejezeteit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A dokumentáció készítésének célja: a tárgy bemutatása, állapota és a restaurálás lépéseinek nyomon követése írásban, fényképekkel dokumentálva.
- Jellemzők: pontos, szakszerű, hiteles.
- Szempontok a készítéskor: történeti, készítéstechnikai, konzerválási, restaurálási.
- A dokumentáció főbb fejezetei: bevezetés, tárgyleírás, tárgytörténet, a beavatkozás célja, anyag- és készítéstechnikai vizsgálatok eredményei, restaurálási terv, a restaurálás menetének leírása, tárolási és kiállítási javaslat, összefoglalás, irodalomjegyzék.

16.A. Mutassa be a szekrénykatasztert! Mit tartalmaz a szekrénykataszteri nyilvántartó lap? Mire használják a duplumnaplót és a letéti naplót?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szekrénykataszter: a muzeális intézmény saját gyűjteményében őrzött muzeológiai szempontból egyedileg nem kezelhető, ill. egyedi értéket külön-külön nem képviselő kulturális javak őrzőhelye.
- A szekrénykataszteri nyilvántartó lap tartalma: intézmény, gyűjtemény, a gyűjteményért felelős muzeológus neve, a tárolás helye, a tárolási egység és tartalma, darab- és tételszám.
- Duplumnapló: muzeális gyűjteményekben már megtalálható példányokkal azonos, azokkal minden tartalmi adatukkal megegyező kulturális javak felsorolását őrző dokumentum.
- Letéti napló: muzeális intézmény őrzésében lévő, de nem saját gyűjteményeihez tartozó letétként kezelt kulturális javak felsorolását őrző dokumentum.

16.B. Sorolja fel a műtárgyraktárak feladatait! Ismertesse a különböző raktártípusokat! Sorolja fel a raktárakban alkalmazott tárolóeszközök és segédanyagok fajtáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A múzeumi raktárak feladatai: a biztonságos megőrzés, a kereshetőség és a bemutatás
Raktártípusok a gyűjtemény anyagai szerint: szerves (bőr, csont, fa, papír, textil) vagy szervetlen (fém, üveg, kerámia, porcelán, kő).
A raktár berendezése szerint: hagyományos/vegyes, tömör/tömb, perforált táblás/függesztett rácsos, konténeres/homogén, raktárkiállítás, tanulmányi raktár, látványraktár.
A tudományszakok szerint: természettudományi, régészeti, történeti, képző- és iparművészeti, néprajzi.
Légtér szerint: zárt vagy szabadtéri.
A tárolás időtartama szerint: ideiglenes fogadó, átmeneti, nyilvántartott anyagok raktára.
- Csomagoló- és tárolóeszközök: műtárgybarát szekrények, polcok, dobozok, ládák, tokok, tékák és mappák, zacskók és tasakok, papírok, textilek, műanyagok.
- Segédeszközök: targoncák, emelők, fémkocsik, létrák, zsámolyok.

17.A. Mutassa be a belföldi és a külföldi kölcsönzés menetét, valamint a lebonyolításánál szükséges adminisztrációs feladatokat! Milyen feltételei vannak a kölcsönzési szerződésnek? Milyen nyilvántartásokban kell (be- és ki-) vezetni a kölcsönadott tárgyakat?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A kölcsönzés menete: a műtárgyak kiválasztása, tárgylista készítése, engedély, szerződéskötés, az állapot dokumentálása, műtárgyvédelmi szempontból megfelelő csomagolás, szállítás, visszavétel, az állapot ellenőrzése.
- Belföldi kölcsönzés: múzeumvezetői engedély, a kölcsönzési szerződés megírása, szükség esetén a szállítási iratok elkészítése.
- Külföldi kölcsönzés: miniszteri engedély, kiviteli engedély (KÖH), kölcsönzési szerződés magyar és idegen nyelven, szállítási okmányok, vám- és biztosítási ügyek.
- A kölcsönzési szerződés feltételei: tételes leltár azonosítási jelzetekkel és a tárgy állapotának rögzítésével (fényképek), műtárgykezelés és védelem módja a kölcsönzés ideje alatt, a kölcsönzés időtartamának meghatározása, kockázat és felelősségvállalás, biztosítás, szállítás, őrzés, költségvállalás, szerzői jogok.
- A kölcsönzött tárgyak kiadásának és visszavételezésének adminisztrációja: kölcsönzési napló, mozgatási napló, restaurálási napló, őrcédulák.

17.B. Milyen tárolóeszközöket, csomagolóanyagokat kell előkészíteni, ha egy vegyes műtárgyakból álló, történeti kiállítás anyagait kell becsomagolni? Ismertesse a csomagolási módokat és a szállítás lehetőségeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Tárolóeszközök: dobozok, ládák, tokok, mappák, zacskók, tasakok műtárgybarát fából, papírból, műanyagból.
- Csomagoló- és rögzítőanyagok, -eszközök: savmentes papír, papírvatta, danubia/köpperszalag, kifőzött, nyers pamutvászon, polisztirol habgolyók, polifoam lap, légpárnás polietilén fólia, polisztirolo lap, cérna, rovartű, a dobozok, csomagok feliratozására szolgáló eszközök (címke, toll)
- Csomagolási módok: fektetve, hengerelve, kitömve, vázon.
- Szállítás a csomagoláson feltüntetett pozícióban, klimatizált személygépkocsi repülőn.

18.A. Beszéljen a szerzeményezés múzeumi formáiról! Sorolja fel a különböző típusú szerzeményezéskor használt dokumentumokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Helyszíni gyűjtés: ásatási/gyűjtési naplók, régészeti ásatáson előkerülő tárgyak listája, történeti, néprajzi gyűjtésekről összesítő jegyzék, átvételi elismervény, természettudományi gyűjtés előzetes listája, adattári jelentések.
- Vásárlás: átvételi elismervény vagy vásárlásra átvett tárgyak naplója, tárgyvásárlási javaslat vagy jegyzék, lemondó nyilatkozat és szerződés.
- Ajándékozás és hagyaték: nyilatkozat, ajándékozási szerződés, illetve a hagyatéki eljárás szabályai szerinti dokumentumok.
- Cserefeltételek: nyilvántartott anyag leltári törlésének engedélyeztetése, szakmai indokok, jegyzőkönyv, irattározás, adattározás.
- Hivatalos átadás: az átadás dokumentumai, az átadó lemondó nyilatkozata a múzeum javára.

18.B. Sorolja fel a különböző típusú műtárgyak ideális klimatikus/raktározási/kiállítási körülményeit (hőmérséklet, páratartalom, UV/természetes fényviszonyok)! Milyen következményei lehetnek a nem megfelelő hőmérséklet, páratartalom, UV fény-/természetes fényértékeknek? Ismertesse a biológiai károsítók elleni védekezés lehetőségeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Festett, színezett textil, papír- és bőrtárgyak ideális klimatikus viszonyai: 40-50% RH (relatív páratartalom), 16-20 °C hőmérséklet, megvilágítás: max. 15 000 luxóra/év.
- Fatárgyak ideális klimatikus viszonyai: 50-55% RH, 18-22 °C hőmérséklet, megvilágítás: 150 000 luxóra/év (festett fatárgynak kevesebb).
- Fémek ideális klimatikus viszonyai: 16-20 °C hőmérséklet, max. 30%-os RH, (festetteknél 45-47%), fényre nem érzékenyek (festetteknél és védőbevonattal ellátott fémek esetében 600 000 luxóra/év) megvilágítás).
- Kerámiából, üvegből készült műtárgyak ideális klimatikus viszonyai: 16-20 °C hőmérséklet, 40-50%-os RH (jól kiégetett kerámiáknál), mázas és beégetett festésű kerámiák és üvegek fényre nem érzékenyek. A nem beégetett festésű és restaurált (ragasztott, kiegészített, retusált) tárgyak számára 150 000 luxóra/év megvilágítás`

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

- Biológiai károsítók elleni védelem: rovarcsapdák, molyriasztó szerek a műtárgy közelében, a műtárgyak mozgatással végzett ellenőrzése. Aktív fertőzés esetén fagyasztás, oxigénelvonás, esetleg gázosítás.

19.A. Mondja el, hogy milyen engedélyek szükségesek műtárgyak fotózásra, restaurálásra, műtárgymásolásra való előkészítéséhez! Milyen etikai szabályai vannak a műtárgymásolásnak? Sorolja fel műtárgymozgatás raktári és műtárgyvédelmi feladatait, az adminisztráció eszközeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Engedélyek: a készítő személye, a készítés célja, módja, technikája, méretei, a készítés és közlés költségei, a költségvállaló személye, jogi feltételek.
- A műtárgymásolás készítésének etikai szabályai: grafikát, festményt, kerámiát csak az eredetitől eltérő méretben, a múzeum által pecséttel megjelölt vásznon, illetve a gipszöntvényen, a műkőn, a fémen és a galvanoplasztikán, stb. el nem távolítható, másolatra utaló jelzést kell alkalmazni.
- A műtárgymozgatás raktári és műtárgyvédelmi feladatai: a tárgyak előkészítése, állapotfelmérése (zsilipelés, klimatizálás, restaurálás), csomagolása, szállítása, átadás-átvétele (lista szerint), a tárgyak állapotának ellenőrzése (restaurátor bevonása), a tárgy visszahelyezése.
- Adminisztrációs eszközök: mozgatási napló, őrcédula (a leírókartonon a műtárgyvédelmi eljárás adattári számának bejegyzése), a műtárgyszállítás dokumentumai, restaurálási napló, restaurálásra átadott tárgyak naplója, kölcsönadott tárgyak naplója.

19.B. Beszéljen a raktárak/kiállítások klimatizációjának, hőmérsékletének és páratartalmának, illetve fényviszonyainak szabályozási módszereiről! Milyen eszközökkel ellenőrizhetők a klimatikus értékek?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Klimatizálás: hőmérséklet és páratartalom együttes szabályozása épület és terem szinten.
- A hőmérséklet szabályozása: központi hűtés/fűtés vagy mobil hűtő/fűtő eszközök raktárban, kiállításban,
- A páratartalom szabályozása: terem szinten páraelszívó vagy párásító berendezések, vitrinekben miniklíma, szilikagél, sóoldatok alkalmazása.
- Fény elleni védelem: spaletta vagy függöny az ablakokon, fényvédő fólia ablakokon, vitrinen vagy lámpatesteken, sötétítő textil a vitrineken, illetve fiókos vitrin alkalmazása, szakaszos megvilágítás.

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

- A hőmérséklet és a páratartalom ellenőrzése: hőmérőkkel, kalibrálást igénylő műszerekkel (mechanikus páramérők, digitális kijelzésű elektromos páramérők) és kalibrálást nem igénylő műszerekkel (Assmann-féle pszichrométer)
- Fény és UV mérése luxmérőkkel, UV mérőkkel, valamint kombinált műszerekkel, a klimatikus körülmények változásainak követése adatrögzítő műszerekkel.

20.A. Sorolja fel a kiállítások típusait! Ismertesse, hogy milyen lépései vannak egy kiállítás megvalósulásának! Milyen nyilvántartásokban kell (be- és ki-) vezetni a kiállított tárgyakat?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Kiállítás típusok időtartam szerint: állandó (hosszú időre a törzsgyűjteményből), időszakos (rövid időre, alkalmi vagy tematikus), vándor (több helyen, időszakos).
- Kiállítás típusok az installálás módja szerint: függesztett, tablós, tárlós, enteriőr, vegyes, virtuális, szabadtéri.
- Kiállítás típusok tematika szerint: régészeti, történelmi, képzőművészeti, iparművészeti, természettudományi, néprajzi, műszaki.
- A kiállítás megvalósulásának lépései: koncepció, tématerv, forgatókönyv, látványterv, építés, megnyitó, fenntartás (közművelődési munkatársak tevékenysége, nyitva tartás, látogatóbarát programok, tárlatvezetés, felügyelet, ellenőrzés, a kiállítás fotózhatósága, látogatói statisztika), bontás, bontási jegyzőkönyv.
- Nyilvántartási eszközök: kiállítási segéd- és technikai eszközök leltárkönyve, mozgatási napló, kiállítási napló, őrcédula, leírókartonok.

20.B. Mutassa be a múzeumi vagyonvédelem személyi és technikai lehetőségeit! Milyen tűzvédelmi eszközöket és módszereket ismer? Soroljon fel példákat a munka- és balesetvédelem témaköréből!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Személyi vagyonvédelem: gyűjteménykezelő személyzet, teremőr, portaszolgálat, hivatásos őrség.
- Technikai vagyonvédelem: kiállítás nyitása, zárása, bejárások, munkaidőn kívüli benttartózkodás, kulcskezelés, mozgásérzékelők, pontérzékelők, jelzőberendezések, riasztók, térvédelmi érzékelő és megfigyelő rendszerek.
- Tűzvédelem: tűzjelző, tűzoltó készülékek, tűzvédelmi előírások (tűzvédelmi utasítás, táblák, oktatás, megelőző tevékenység, ellenőrzés).
- Munka- és balesetvédelem: személyi védelem (védőeszközök, -felszerelések, balesetveszélyes munkafolyamatok kizárása), a raktár munkavédelmi előírásai az épület, a bútorzat anyaga, magassága, rögzítése és mozgatása témakörében), munkavédelmi szabályzat.

